

Rămași mai puțini, prin plecarea bătrânilor și „privilegiaților” suspecti și suspectați, încercam să ne ștergem din suflete amărăciunea, ne îmbărbătam cu speranța că nici scadența eliberării noastre nu poate fi prea îndepărtată. Zilele se scurg din nou pe făgașul lor sumbru, deși afară-i soare, zăpadă puțină – o iarnă miloasă ca pentru cei săraci sau pentru deținuți ca noi, care n-au foc în celulă. Intonam colinde zgribulite, luminate de tainica nădejde că ajunul Crăciunului ne va găsi la casele noastre. Dar viziunea camerei calde, cu domoala ei invitare la tihnă, exacerbează și mai puternic marasmul și mizeriile pe care le trăim, cărora de o vreme li se adăugară repetate percheziziții nocturne, al căror sens și scop nu-l putem înțelege. După una din aceste alarme, la care participă și directorul închisorii, prietenii mei din celula No 3, Berciu, Ivan, Bojan și încă vreo trei, sunt puși la secret pe timp de 10 zile deoarece s-a găsit asupra lor o pagină din ziarul „Scânteia”, pe care unul din ei o ridicase de la closet. Acuzat de complicitate – gardianul nostru, Crețu, a fost înlocuit, iar regimul de celulă a fost înăsprit pentru toți. De teama sancțiunilor, noul gardian făcea un tapaj ostentativ, dar ne trăgea cu ochiul în semn de dezavuare proprie, dându-ne a înțelege că altele îi erau sentimentele. Unii din ei, pe care nu-i vedeam decât cu prilejul plimbărilor, își permiteau chiar să înjure regimul, alții ne strecurau câte un pumn de țigări pe sub mână – dar aceleași persoane se schimbau brusc când apărea la orizont câte cineva din șefii ierarhici – adresându-ne o ploaie de cuvinte de ocară. Cu o grosolană diplomație, acești pioni ai regimului își apărau existența bine retribuită, dar căutau să se pună bine cu noi, oameni care le puteam fi de folos în perspectiva zilei de mâine, pe care toți o doreau altfel decât era în prezent. La completarea profilului psihologic al acestor *[ilizibil în manuscris]* ai închisorilor este de reținut că, dacă asupra noastră, a „politicilor”, nici

unul nu a ridicat mâna, cu atât mai brutal se comportau cu cei de drept comun, care aveau o teamă animalică față de ei. Or, în masa de la „comun” se aflau nenumărați țărani fruntași, arestați pentru așa-zise delict economice, pe care acești ținșăi proveniți din codașii satelor îi palmuiau și umileau în fel și chip, ca pe oricare borfaș sau tâlhar de drumul mare.

Pe la sfârșitul lui novembrie și începutul lui decembrie, în două rânduri am fost chemați la vizita medicală, în fața oculistului Ostfeld, flancat de doi ofițeri de securitate. Speram că mizeria noastră fizică, evidentă și pentru ochiul profan, nu numai al unui medic, ne va deschide drumul către casă. Bineînțeles, nu s-a ales nimic din aceste așteptări. Totuși, după câteva zile am fost duși, cu rândul, la cancelaria închisorii. Trecând prin coridorul unde așteptam, un deținut de drept comun ne șopti în treacăt că suntem chemați pentru îndeplinirea formalităților de eliberare, iar secretarul Fulea, confirmând oarecum spusele acestuia, ne salută cu: „Sus inimile, frați români”. Mai putea fi la mijloc vreo îndoială – nu aveam dreptul să dăm drumul lacrimilor de bucurie, îndelung reținute? Dar ne-am înșelat din nou – eram amăgiți cu cinism de către un om care, prin calitatea pe care o deținea, știa bine ce ni se pregătește. Dacă am fi avut judecata normală, singuri ar fi trebuit să ne dăm seama de realitate din natura interogatoriului și a datelor ce ni s-au luat, prin care ni se completau fișele personale în vederea transferării spre alte închisori sau lagăre de muncă.

Într-o seară, cu câteva zile în urmă, a apărut un securist străin de închisoare, care a făcut apelul nominal al deținuților politici. Cu acest prilej, unul din ai noștri, îmi pare adv. Bejan, a reușit să arunce un ochi asupra hârtiei de pe care se făcea apelul și să descifreze în dreptul câtorva nume cifre ca 30, 50, 60 – iar pe antetul hârtiei

u.m. „Descoperirea” colegului nostru s-a răspândit cu iuțeala unui fulger – totul părea clar și sigur, nimeni nu avea argumente în fața evidenței, care ne spunea că fuseserăm încadrați în unități de muncă și condamnați administrativ la zeci de luni de detenție. Dar, cu aceeași rușinoasă încăpățânare pe care ți-o dă lașitatea, noi nici de data aceasta n-am avut curajul de a accepta destinul, în fața căruia ne camuflam, naiv și copilărește, într-un optimism miop. „Vina” nu era numai a noastră, ci și a împrejurărilor și oamenilor, care parcă s-au solidarizat voit spre a ne duce în eroare. Din această conjurație [ilizibil în manuscris] făcea parte și doctorul Azela, care pe ton confidențial insinua că plecarea noastră era iminentă. Sosirea la Alba Iulia a ultimului lot de deținuți care fuseseră reținuți la Deva, indiciu al concentrării care prevestea un apropiat deznodământ – un braț misterios care la geamul tribunalului ne semнала și numărul zilelor pe care le mai aveam de stat – în fine, atitudinea gardienilor și vorbele cu care întâmpinau cererile noastre pentru o bucată de lemn sau o saltea în plus – toate acestea, coroborate și îndelung discutate, șterseră din minte ideea lagărului de muncă și anii de închisoare care ne amenințau, în care refuzam să credem cu supremă încăpățânare. Și apoi – de astă dată cu îndreptățire logică – se argumenta că, în starea de degradare fizică în care ne găseam, atinși de inaniție și distrofie, incapabili de efort – la ce mai puteam fi buni într-o unitate de muncă, la grelele munci ale Canalului Cernavodă – Constanța, sau oriunde aiurea, pe nenumăratele șantiere de muncă forțată – acum, după patru luni încheiate de regim istovitor de celulă, normal ar fi fost – socoteam cu toții – să fi fost trimiși la muncă de la începuturile arestării, când eram în plinătatea forțelor fizice – nu ca acum, epave.

Așa raționam noi, în acele ultime zile ale detenției la Alulia, fără să ne fi putut cineva convinge că până la

izbăvire mai aveam un drum lung și greu în față – drum fără întoarcere pentru mulți. Eram încleștați în nădejdi cu tăria disperării și deoarece ziua de Crăciun în care visasem să ne vedem la căminele noastre, ne-a aflat tot în celulă, am găsit numai decât o altă scadență fericită fixată pe ajun de An Nou. Amărât sufletește, flămând ca de obicei, m-am întins, nu fără speranță, pe capătul de saltea și am dormit un somn fără vise în noaptea fără colinde – sortită să fie ultima a lungului popas de chin în închisoarea Bălgradului. A doua zi ne-am deșteptat pe o dimineață mohorâtă, cu valuri de *[ilizibil în manuscris]* rece, care-și cernea tristețea în picuri aninați pe ramurile desfrunzite ale arborelui din curte.

În tăcerea înghețată a celulei noastre, în care nimeni nu avea tăria să deschidă vorba – scrâșnitul violent al zăvorului, de obicei tăcut la ora așa de matinală – a căzut ca un țipăt pătruns adânc în catalepsia care ne stăpânea. Apărând în ușă, mai țeapăn și mai poruncitor ca altă dată, gardianul de serviciu rosti formula sacramentală a închisorilor: „Toată lumea își adună lucrurile și iese afară!”. Va să zică, îmi spuneam, în timp ce-mi strângeam boarfele – a sosit clipa plecării, dar nu și a eliberării. Aceasta era „bunăvestirea” de ziua întâi de Crăciun. Nu dangătul de clopot al mântuirii, ci trompeta de alarmă a primejdiei.

Ca pe o turmă becisnică, gârbovită sub povara valizelor, gardienii ne-au mînat în sala cea mare a magaziei din spatele închisorii, unde ne concentraseră pe toți. Deși nu făcusem mai mult de două sute de pași, eram complet transpirat, de emoție probabil, dar și mai sigur, de greutatea, de altfel mică, a bagajului pe care-l duceam în spinare. După mai bine de două ore de așteptare, eram încă tot nezbicit²³, deși capul îmi era rece, am refuzat

²³ Nezbicit (pop.) – ud, nezvântat (de la *zbicit* – uscat, zvântat)

mâncarea și am stat tot timpul încremenit, incapabil de a gândi. În afară de golul stomacului și al creierului, nu aveam nicio altă senzație. Eu, personal, nu mai aveam nicio speranță – dar, lucru aproape de necrezut, unii mai nădăjduiau și acum.

Într-un târziu – era pe la orele 3 p.m. – am fost coborâți în curte, unde, după o nouă așteptare, a început ceremonialul știut: apel nominal, reprimirea obiectelor reținute, distribuirea hranei de drum, condimentate, după cuviință, de inevitabile grosolăanii. Directorul, care prezida această solemnă clipă, ne muștruluia, cântărind parcă kilogramele de care ne-au ușurat părinteștile îngrijiri de care avusesem parte. Dar „ponderea” noastră crescuse cu 1 Kg pâine și câte 250 de grame de brânză și slănină – cadou ceresc, trufandale nescontate. Binecuvântat să fie gardianul de la aprovizionare, care a împachetat rațiile, cu adevărat salvatoare în zilele care au urmat. Eram lihnit de foame, dar pentru nimic în lume nu m-aș fi atins de această prețioasă rezervă de calorii, de care instinctiv simțeam că voi avea nevoie în curând.

În fine, la o oră târzie – căci asemenea operații nu se făceau la lumina zilei – am fost dirijați spre ieșire, unde ne aștepta camionul, cu *[ilizibil în manuscris]* așa de strâns apropiată că de pe ultima treaptă intram de-a dreptul sub prelata cu care era acoperită platforma. Puținii trecători care circulau pe stradă – era doar ziua de Crăciun – firește că n-au băgat de seamă nimic. Discreția direcțiunii penitenciarului a reușit cu brio – nu lăsam nicio urmă pe seama curioșilor.

Gonim spre gară cu viteza de acum patru luni – dar voiajul este mult mai scurt de data aceasta. Părăsind orașul n-avem nici răgazul de a încerca *[ilizibil în manuscris]*, fărâmituri sterile ale pușcăriașului care încearcă să ghi-cească unde-i va fi proximal domiciliu și să-și contureze destinul ce-l așteaptă... Personal, nu sunt frământat de

asemenea gânduri. Mă simt ca o mașină demontată – ca un motor cu carburatorul defect. Mi-e foame, trupul mi se înfioară sub înțepătura miilor de ace reci, care vin dinlăuntru sau din afară – nu știu. Mă apasă o ceață care-mi cuprinde luminile ochilor. Sunt lacrimile unui nou adio, sau pur și simplu o destupare a canalelor lacrimogene – iarăși nu mai pot ști.

Dar răgazul este prea scurt, iureșul nostru înainte se frânge spre stânga, traversăm triajul gării, ne oprim în fața unei dube, garată la o distanță de un kilometru de corpul principal al gării. Coborâm și urcăm, înghesuiri până la sufocare în pânțele sumbrului sicriu rulant. Ne-au încuiat pe dinafară. Așteptam, ne înfierbântăm unii de alții, ceasurile trec, setea se ivește. Cei care s-au înfruptat din rațiile de drum acum blestemă. În zadar, căci nu este ureche să audă, nici braț să întindă stropul de apă râvnit. În jurul dubei, atât cât putem vedea prin zăbrele, nu se află țipenie de om. Vidul ciумаților. Nicio mișcare sonoră, doar umbrele pomilor desfrunziți se leagănă ușor, încoace și încolo, sub bătaia curentului de aer a văii Mureșului. Nu-i simțim adierea, pe care am fi dorit-o, dar în curând el își semnalează prezența prin gurile celor două WC-uri, care încep să fie întrebuințate...

Așteptând – veșnica, chinuitoarea așteptare. Pe care nu o întâmpină nimic bun, mă gândesc la steaua Bethleemului, despre care se spune că a adus lumină și mângâiere pe pământ – și mă întreb încotro ne va călăuzi steaua cea roșie, ivită de curând pe firmamentul vieții românești... Steaua copilăriei și a crezurilor îmbrăcate în legende de basm, pentru mine și-a pierdut semnificația și căldura, îmi pare că o văd scăpătând spre apus, rece ca de gheață, obosită ca mine, pâlپând muribund spre omenirea [pe] care o abandonează. Steaua cea nouă, desprinsă dintr-o galaxie a învrăjbirii, incandescentă ca și urile pe care le trezește în inimile oamenilor – descrie arabescuri de foc,

dansează grotesc, nu apune nicio clipă, biciuiește deopotrivă pe toți – răscolind porniri veninoase în sufletele unora și potop de suferințe asupra celor mulți. Cele două stele care se resping între ele ca focul cu apa, ca întunericul cu lumina, vegheau contradictoriu asupra dubei și a frământării omenești din măruntaiele ei, garate în ziua întâi a Crăciunului pe o linie secundară a stației din orașul lui Mihai Viteazul, cu destinație în necunoscut. În ziua Nașterii – pentru noi se năștea un capitol nou, despre care nimeni nu putea ști până la care pagină va avea tăria să-l frunzărească...